

Бојан Савић Остојић

МРТВА ТАЧКА

УЛАЗАК

Мени није задовољство да прескочим праг тек тако. Моја природа захтева да покуцам, да се лепо испричам са домаћицом, макар та прича трајала месец дана; ослонићу се стрпљиво на довратак, предложићу домаћици да нам донесе столице, али да моју стави испред врата, а она да седне преко пута, и кад позатвара све прозоре да нас не убије промаја, да наставимо са разговором. У тај бескрајни ритуал уласка спада и потреба за врдањем и оклевањем, потреба за повременим јурњавом по степеништу, потреба за приливом несигурности... Док тако седимо и не осећамо дах оног другог, значи, и даље нас тај исти праг раздваја; док не чујемо ништа осим речи, ја се питам да ли се овај разговор одвија чисто ради ритуала упознавања; да ли ћу га заборавити ако за који секунд прескочим праг и окомим се на домаћицу – и та дилема ствара инат у мени: ја се поново повлачим који педаљ ближе гелендеру, и због сумње у своје речи пристајем да одложим врхунац, окончање ритуала, за још месец дана. Да ли тада лажем себе – то нисам стигао да се упитам; можда ја то само желим да протрљам очи више пута, да се издалека уверим да су та врата још увек отворена. Након неког времена, опет се свесно приближавам прагу са све столице, и у тренутку кад помислим да је опет на помолу врхунац, запитам се нешто друго.

Овакав однос сигурно изгледа смешно у очима станара који се пењу и силазе степеништем: једна статична прилика унутар стана, наомак прага, скоро згрчена од вишемесечног седења, са болом изговара кратке речи чудаку преко пута, који, као да је на инвалидским колицима, час се примакне, час се одмакне, а неки пут се и провоза по ходнику, да би задржао кондицију. Скупе се људи кад се враћају с посла па гледају две будале – једну неажурну домаћицу и једног неозбиљног госта који не може да се одлучи да ли да уђе.

– Уђи! – превалила је преко усана једног дана, глас јој је дрхтао од слабости – чини ми се... по твом изгледу... да си за све ово време добро огладнео!

Њена предусретљивост ме је освојила. Насмејао сам се уморно:

– Не би било згорег мало замезити!

Кренуо сам да устанем из столице, али сам беспомоћно пао, ударивши стомаком о праг – више уопште нисам имао снаге у ногама – а домаћица је, у покушају да ми помогне, пала преко мене и ударила главом о моју столицу. Формирали смо изломљено слово Х – њене длакаве ноге биле су ми тик пред носом, тако сам хтео да их додирнем, помилујем, али нисам могао да померим руке.

Одједном је она почела да се смеје и да плаче у исти мах – звук који је испуштала био је нешто између та два стања: „Мени се... желуцац... свезао... Ја сам... прегладнела!”

Онда је неочекивано прднула, страховито звучно. Ја бих сигурно осетио смрад јер сам се налазио у делокругу испуштеног гаса, али срећа те сам се на степеништу прехладио па ми се запушио нос.

Комшије по степеништу су се злобно смејале.

ИНТЕРГЛАЦИЈАЛНА ДЕЗИНТЕГРАЦИЈА

Запрепастио сам се кад сам тог јутра схватио да сам се преко ноћи заледио. Свуд по мојој кожи нахватала се танка покорица леда, но довољно дебела да не може да се пробије прстом. Застао сам пар тренутака онако бунован, збуњен због новонастале ситуације, али поглед на сат ме је, упркос свему, натерао да се обучем и кренем да извршим свакодневне обавезе.

Једва сам навукао рукаве преко леденица, а да не препричавам како ми је пошло за руком да закопчам чизме. Све делове тела које је стигао да прекрије лед брижљиво сам сакрио слојевима одела, замотао сам се у шал и капут. Вирио ми је само нос, као какав ледени брег.

На улици сам морао да ходам крајње обазриво. Газио сам уплашено леденицама по бљузгавици, чизме су ме страшно жуљале; а опет сам се трудио да све то изгледа немарно. У аутобусу сам једва успео да изву-

чем ситнину из џепа, и таман што сам успео, исклизала ми се из руку и просула по поду. Док сам кашљао, покушавајући да се истовремено оправдам и претварам да сам болестан, кондуктер се љутито сагињао ни не ословивши ме. Одахнуо сам кад је прошао даље, шта бих да сам морао да му додирнем руке, како би реаговао да је осетио лед?

Само што сам изашао из аутобуса, срео сам једну познаницу која је, случајно, ишла у истом правцу. Нисам успео да је избегнем, те сам се помирио са друштвом. Након што сам јој промрмљао поздрав, почех толико да кашљем и кркљам. Иглице леда су ми голицале нешца и схватио сам да више ништа нећу моћи да кажем. Неочекивано, она је била распложена за брбљање. Једино тад ми је било драго што су ми се и уши заледиле, па нисам могао да је чујем, но ипак сам се с времена на време окретао ка њој и климао главом као да је слушам. Пратећи њене очи и покрете, схватио сам да ни ја њој нисам потребан као равноправан у комуникацији, већ сам можда пети објекат који слуша њену невероватну договорштину. Трпео сам некако ту бесмислену симбиозу, све док, на сав ужас, нисам приметио да се топим. Она је наједном прекинула монолог и показала ми да треба да обришем нос. Стресао сам се јер сам испод одеће осећао ледену воду која је полако натапала све топло на мени. Опипао сам нос и схватио да је почео да се распада.

Отрчао сам иза ћошка, сакрио се и почео себе да упијам у гомилу искоришћених папирних марамица. Колико је то било за тако кратко време могуће, успешно сам зауставио, тачније, одложио отапање. Жалосно сам констатовао да су ми се руке смањиле, и то неравномерно. Ипак са извесним олакшањем, ако би се тако могло рећи, спремих се да поново кренем, кад осетих неку руку на леђима, како ме благо тапше. Окренух се ужаснут и сретох се са осмесима колега који су ме вероватно питали да кренем са њима на посао. Мада сам и даље слабо чуо, насмеших се и ја, ко зна зашто, и они заподенуше некакву причу чије сам приближне делове могао разабрати са усана. Авај, тад опет поче да се цеди вода са мене. Покушавао сам да сузбијем огромну нелагодност коју сам осећао, очима прикованим за њихове усне, кривећи њихово брбљање, но без обзира на то, ја сам се дефинитивно распадао. Вода ми је у слаповима пробила дугачке гаће упасане у чарапе и на моје очи почела да куља по асфалту. Сразмерно избивању воде, и ја сам се смањивао; при последњим грцајима, преклињао сам их да, за бога милога, одврате погледе од мене. Међутим, они мене нису разумели, или то нису хтели, и почеше да се смеју и показују прстом на мене, који само што се нисам разлио свуд по асфалту и направио још поледице. То је само убрзало моју агонију, и док ми се јакна развлачила по тлу, слегао сам преосталим делом једног рамена и помирио се резигнирано са судбином – шта сам друго могао? Они су се готово заценили од смеха, и кад сам се коначно истопио, свако од њих је извадио по кашпичицу и послужио се мноме док се опет не заледим.

МРТВА ТАЧКА

Неке ствари које ми данас појашњавамо и наглашавамо убрзо ће се само подразумевати. Али, с друге стране, наши потомци ће почети да претресају чињенице које смо ми сматрали сасвим јасним, необоривим, аксиоматским.

Жао ми је, господо, али ја ову мртву уравнотеженост не могу схватити као напредак.